

Список использованных источников:

1. Абдуллина О.А. Общепедагогическая подготовка учителя в системе высшего педагогического образования.: учеб. пособие [для студ. пед. ин-тов, слушателей ин-та повышения квалификации преподавателей пед. дисциплин ун-тов и пед. ин-тов] / О.А. Абдуллина. – М.: Просвещение, 1984. – 208 с.
2. Дистервег Ф.В. Руководство к образованию немецких учителей / Ф.В. Дистервег // Хрестоматия по истории зарубежной педагогики: [сост. А.И. Пискунов]. – М.: Просвещение, 1971. – С. 385-444.
3. Загвязинский В.И. Педагогическое творчество учителя / В.И. Загвязинский. – М.: Педагогика, 1987. – 159 с.
4. Краевский В.В. Соотношение педагогической науки и педагогической практики / В.В. Краевский. – М.: Знание, 1977. – 204 с.
5. Педагогическая энциклопедия: В 4-х т. / [под ред. И.А. Каирова] – М.: Советская энциклопедия, 1964. – Т. 2. – 478 с.
6. Петров А.П. Непрерывная педагогическая практика: опыт и проблемы / А.П. Петров, О.А. Абдуллина // Советская педагогика. – 1986. – № 1. – С. 67-72.
7. Психолого-педагогический словарь для учителей и руководителей общеобразовательных учреждений. – Ростов-на-Дону: Феникс, 1998. – 544 с.
8. Философский энциклопедический словарь. – М.: Советская энциклопедия, 1983. – 840 с.
9. Фридман Л.М. Изучение учащихся ученических коллективов / Л.М. Фридман, Т.А. Пушкина, И.Я. Каплунович. – М., 1998. – 75 с.

Сехіна О.Г.

вчитель початкових класів I категорії,

Криворізька загальноосвітня школа I-III ступенів № 114

ІНТЕРАКТИВНІ ІГРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ, САМОРОЗВИТКУ І САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ

Гра – це спонтанна, природжена, повна радості своєрідна діяльність дитини, яка відбувається не заради якої-небудь зовнішньої мети, а для власного задоволення, для елементарної дії. Мета моєї роботи – досягти мети уроку шляхом зацікавлення учнів, щоб навчання приносило радість, успіх і задоволення. Завдання, які ставлю перед собою не стільки для накопичення дитиною інформацію, скільки розвиток мислення, вміння адекватно оцінювати результати, самостійно добувати інформацію, перетворюючи знання на інструмент пізнання інших видів діяльності, вміння конструктивно

взаємодіяти з іншим. Суть інтерактивного навчання полягає у тому, що навчальний процес відбувається при активній взаємодії всіх учнів. Організація інтерактивного навчання передбачає моделювання життєвих ситуацій, використання рольових ігор, спільного вирішення проблем та завдань. Під час інтерактивного навчання формуються навички та вміння, створюється атмосфера співробітництва, вміння спілкуватися з іншими людьми. Учень на уроці виступає не в ролі пасивного слухача, а в ролі активного співрозмовника, доповідача, учасника діалогу. Проблема застосування гри не нова, але актуальна. Я вважаю, що дітям легше перейти в шкільне середовище саме за допомогою гри. В умовах гри вони краще зосереджуються і запам'ятовують більше, ніж в умовах, коли їм просто пропонують запам'ятати. Я граю з ними, щоб викликати вогник допитливості, і переконана, що гра – методичний ключ до душі дитини. Проблема гри мене зацікавила, заінтригувала. Тож спробую проаналізувати, систематизувати, впорядкувати відомості про гру, поділитися своїм досвідом. Виходячи із важливості зазначеної проблеми, бажаючи полегшити процес навчання і наповнити учнівські будні цікавим змістом, я вирішила глибше вивчити можливості гри. Спираючись на гру, ігрову діяльність, ігрові форми – це, на мою думку, ще й важливий шлях залучення дітей до роботи без перевантажень. Процес гри дає можливість багатогранного розкриття особистості, її здібностей. Вона дуже згуртовує учнів. У дітей виникає бажання вчитись, уміння вчитись, здатність мобілізуватися, готовність протягом всього уроку активно працювати разом з товаришами. У грі розвиваються і формуються моральні якості. Гра переслідує дві цілі: навчальну та ігрову. Важливо, щоб ігрове завдання не збігалось з навчальною метою. У навчальному процесі ігрова діяльність має форму дидактичної гри, ігрових ситуацій, ігрового прийому, ігрової вправи. Всі ці форми діяльності націлені на вирішення програмних завдань, засвоєння конкретного пізнавального матеріалу. Гра – вільна, добровільна, необмежена умовами, неповторна, з непередбаченим закінченням, з можливими змінами в процесі гри, вигадана, творча діяльність дитини. Гра не є пустою забавою, це зміст життя дитини, її творча діяльність, потрібна для її розвитку. У грі дитина живе і сліди цього життя глибше залишаються в ній, ніж слід дійсного життя. В ігровій ситуації дитина здійснює свої бажання, свої ростові потреби, нейтралізує свої емоційні конфлікти. У неї розвивається фізична сила, моторні вміння, швидкість і точність

рухів, координація. У грі її учасники вчать думати, працювати, творити, набуває досвід в різних ігрових ситуаціях і навіть такий, що допоможе в різних життєвих ситуаціях [1, с. 4].

У грі дитина вчиться не лише швидко спостерігати, але й успішно діяти, критично думати й оцінювати те, що кругом неї діється. Особливо сприятливим для цього середовищем є організовані ігри з правилами, в яких гравці вчать змагатися, перемогти в ситуаціях якими регулюють правила. Гравці вчать також контролювати свої бажання, критично оцінювати дійсні обставини гри, додержуватися її правил, що є дуже важливим для морального виховання. В ігрових ситуаціях відбуваються зміни, у гравців формується їхня особистість, їхній характер, розвиваються суспільні риси, як чесна гра, дружнє ставлення один до одного, намагались бути щораз кращим [2, с. 6].

Потрапляючи до школи після дитячого садка, дитина зустрічається з іншим видом діяльності – навчанням. Але гра залишається важливим засобом не лише відпочинку, а й творчого пізнання життя. Ігрова позиція – могутній засіб виховного впливу на дітей. В. Ф. Шаталов зазначає «Придивіться: чи не дуже рано згасає наш педагогічний інтерес до ігор, які вірою і правдою завжди служили і покликані служити розвиткові кмітливості та пізнавальної цікавості дітей на всіх, без винятку, вікових рівнях. Відомо, що ті діти, з яких на уроці й слова не витягнеш, в іграх активні. Вони можуть повернути хід гри так, що деякі відмінники тільки руками розведуть. Їхні дії відзначаються глибиною мислення. Мислення сміливого, масштабного, нестандартного». У процесі гри в учнів виробляється звичка зосереджуватися. самостійно думати, розвивати увагу. Захопившись грою, діти не помічають, що навчаються, до активної діяльності залучаються навіть найпасивніші учні. Коли вчитель використовує на уроці елементи гри, то в класі створюється доброзичлива обстановка, бадьорий настрій, бажання вчитися. В грі формується багато особливостей особистості дитини. Гра – це своєрідна школа підготовки до праці. В грі виробляється спритність, витримка, активність. Гра – це школа спілкування дитини. Гра тільки здається легкою. А насправді вона потребує, щоб дитина яка грається віддавала грі максимум своєї енергії, розуму, витримки, самостійності. Гра постійно стає напруженою працею і через зусилля веде до задоволення. Ігри в школі перш за все дидактичні, повинні приковувати нестійку увагу дітей до матеріалу уроку, давати нові знання, заставити їх напружено мислити. Отже, дуже важливим є те,

що інтерактивні технології виявляють індивідуальні особливості, нахили, здібності, інтелектуальні можливості. А завдяки цьому найефективніше формуються такі важливі для молодшого учня уміння мислити логічно, робити самостійні висновки, доводити доцільність своїх дій, уміння осмислювати новий матеріал, уміння чітко висловлювати свої думки, обґрунтовувати їх. А найголовніше, що інтерактивні ігрові технології розвивають творчі здібності, здатність аналізувати, узагальнювати, розвивають прагнення до морального удосконалення, навички колективного пошуку істини, відповідальність за доручену справу. Саме тому використання інтерактивних ігрових технологій допомагає мені досягти мети уроку шляхом зацікавлення учнів, будувати навчально-виховний процес так, щоб навчання давало радість, успіх, задоволення [3, с. 144].

Власний досвід свідчить про те, що які б інноваційні технології ми не впроваджували в практику, досягти успіху можна лише зацікавивши учня на уроці, коли розвиваючи свої здібності, він задовольняє пізнавальні потреби. І тут мені допомагають інтерактивні ігрові технології, оскільки молодші школярі постійно відчують потребу в грі, ігровому спілкуванні, і гра для них – це перша можливість виявити себе як особистість, самовиразитись і самоствердитись. Ми, вчителі початкових класів, торуємо шлях дитини до подальшого пізнання. Ми завжди знаходимося поруч з дітьми в найважчі для них роки. Процес адаптації пройде, і ми помічаємо, що вони стали організованішими, уважнішими, легше включаються до роботи. Перед нами постають інші навчальні проблеми, більш серйозніші і глибші. Попереду – випробування, зусилля, нові аспекти в роботі. Що дав мені досвід використання ігор? Поєднання ігрових дій і серйозних завдань допомогло дітям швидше опанувати роль учнів. Гра завжди створювала бадьорий творчий настрій, і ні в якій іншій діяльності дитина не проявляла стільки наполегливості, цілеспрямованості, кмітливості, як в ігровій. Вона зробила цікавим процес навчання, сприяла полегшенню усвідомлення матеріалу. А через ігрові форми вирішувала важливі виховні завдання – уміння турбуватись про оточуючих, толетарність, здатність співчувати й товаришувати. Гра, як і творчість, єднала дітей і вчителя, вчила оптимізму, життєлюбству, взаєморозуміння. Вона сприймалася як радісний підсумок здійснення планів, реалізація перспективи. Для того, щоб навчання не було нудним, а носило цікавий, пізнавальний характер на будь-якому уроці вчитель повинен

звертатися до гри. Для цього придумано безліч ігор, якими ніколи не слід нехтувати. Плануючи урок вчитель повинен дати можливість кожній дитині самотійно «ввійти в казку», уявити її персонажів, тобто скласти умови для вираження творчої природи учня. Одночасно з грою непомітно для дітей відбувався їхній саморозвиток, самовиховання. Я переконалася, що гра розкриває дітей краще від діагностичних тестів. Це для вчителя в майбутньому великий простір для спостережень і роздумів. Орієнтація на гру як спосіб навчання й форму організації діяльності допомогло мені зробити працю приємною, стосунки з учнями – приязними та довірливими, а навчання – цікавим та захоплюючим. На уроках не буває місця авторитарній формі спілкування, а панує спільна, колегіальна діяльність, співпраця, співтворчість. Гра дарує учням радісні хвилини. А там, де учні бажають учитись, прагнуть навчатись, є позитивні емоції, є і результати.

Список використаних джерел:

1. Артемова О.С. Вчися граючись // Початкова школа. – 1990. – № 4. – С. 3-5.
2. Бален М.В. Інтерактивні ігрові технології як засіб розвитку особистості в умовах школи культури здоров'я // Початкове навчання та виховання. – 2008. – № 22-24. – С. 2-18.
3. Газман О.С. В школу с игрой. – К.: Рад. школа, 1991. – С. 144.

Таймасов Ю.С.

старший викладач,

*Навчально-методичний центр цивільного захисту
та безпеки життєдіяльності Харківської області*

СТРУКТУРНІ КОМПОНЕНТИ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ ПОЖЕЖНО-РЯТУВАЛЬНОЇ СЛУЖБИ

На теперішній час збільшення кількості надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру, загибелі та травмування людей, знищення будівель, споруд, об'єктів архітектурної та історичної спадщини нашої держави, постійне збільшення матеріальних збитків диктує необхідність постійного розвитку